



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

De Amplificatione per definitionem mixtam. Capvt XXIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

Præangustus illius sinus, qui sinu suo omnia complectitur.

Incomprehensibili rois vellus, Bethlemitica cisterna, quam velut vitæ refoclatricem. Daud desideravit, & ex qua immortalitatis poculum immortalibus emanavit. Propitiatorium per quod Deus humanam naturam indutus mortalibus innotuit, impollutum illius indumentum, qui lucis vestimento circumfunditur, Deo nullius rei indigo carnem mutata, quam ipse non habebat.

D. Basilii
4, ut c. 10.

Atque ut hæc definitio ad laudandum, sed etiam ad vituperandum valet, & crebro in eodem genere vsurpatur. Sic Basilii definit vanam gloriam γλυκὴν σχολευτὴν τῷ πνευματικῷ πλῆθει, ἣ ἡδὸν τῶ ἡμετέρων ψυχῶν πόλεμον, τὸν σῆμα τῶν ἀρετῶν, τὸν μὲν ἡδονῆς τὰ ἡμέτερα καλά ληϊζόμενον, τὸν μέλιτι κρώσαντα τῆς οἰκείας ἀπάτης δηλητήριον, καὶ τὰς διαβολὰς τῶ ἀνθρώπων τῆρ ἐλεθρίαμ ἐρεθίζοντα κύλιχα.

Blandum prædonem opulentia spiritualis, suavem animorum hostem, vermem virtutum, honesta quæque opera cum voluptate deprædantem; quæ lethale fraudis poculum melle illinit, & mentibus hominum fatalem porrigit calicem.

Quo autem sit securior huius definitionis vsus, quatuor notanda sunt. Primum ne nimis longus tractus continuetur, qui affectationem habet, & frigidis plerumque metaphoricis est obnoxius. Secundum ut quando ex translationibus hæc definitiones constant non sint duræ, morosæ, putidæ, violenter accersitæ. Tertium ut quæ copulantur affinitatem quandam, & cognationem habeant, ne de vultorie in-dissimillima quæque raptim incurramus. Quartum ut lectissima quoad fieri possit ad has exornationes afferantur, eaque distributionibus, & antithetis, ut ex superioribus exemplis patuit, varientur.

De Amplificatione per definitionem mixtam.

C A P V T XXIII.

Magnam vim habent ad amplificationem huius loci mixtæ definitiones, quales

sunt, quæ primum per negationem fiunt, deinde per assertionem, tertio per contrariorum oppositionem: Ostendo exemplo. Cicero in Ci. in Pico. Pisonem. Verum consulem descripturus, quo n. 23. Rufonem hoc nomine indignissimum convincat, primum ostendit, quid non sit Consul: Deinde quid sit: ad summum pugnantium conflictum facit admodum ornate sic, (Quid? tu in liëtoribus, in toga, & per texta esse consularum putas? quæ ornamenta etiam in Sexto Clodio te Consule esse voluisti. Huius tu Clodiani canis insignibus consularum declarari putas?) En quid non sit consularis, non est toga prætexta, falces, &c. Iam accipe, quid sit. (Animo consulem esse oportet, consilio, fide, gravitate, vigilantia, cura, toto denique munere consularis.) Hæc descriptio consulis ab adiunctis.

Tum ingerit pugnam contrariorum. (Ego Consulem esse putem, qui Senatam esse in rebus non putavi, & sine eo consilio consulem numerem, sine quo Romæ ne Reges quidem esse potuerunt. (& cætera, quæ ille in rebus gestis Pisonis consulis dignitati omnino contraria enumerat. Tandem concludit acriter, & nervosè. (Qui latrones igitur? siquidem vos consules, qui prædones? qui hostes? qui proditores? qui tyranni nominabuntur. (Hæc est artificiosissima definitio, & præclarum imitationis exemplar.

De Amplificatione per contentionem ironicam.

C A P V T XXV.

Alius est amplificandi modus per contentionem ironicam, cum res Ironice secundum aduersariorum mentem definitur ab oratore. Deinde remoto ioco graviter, & ornate describitur. Tale est illud Ciceronis pro domo sua ad Pontifices. (An tu P. R. esse putas illum, qui constat ex ijs, qui mercede conducuntur, qui impelluntur, ut vim afferant magistratibus, ut obsideant Senatam; optet quotidie cadem, incendia, rapinas; & ὑπερωκῶς exclamat, o speciem, dignitatemque P. Romani, quam Reges, quam nationes extera, quam gentes, vltimæ pertimescant, multitudinem hominum ex seruis conductis, facinorosis, ex egentibus congregatam.)

Mox serio definit (Ille, ille populus est Dominus Regum, victor, atq; Imperator omnium

